

Aartsbisdom Utrecht
Maliebaan 40 3581 CR Utrecht
Postbus 14019 3508 SB Utrecht
Telefoon 030 – 2361570
E-mail: secretariaat@aartsbisdom.nl

Decreet tot onttrekking aan de goddelijke eredienst van de H. Sebastianuskerk te Haarle

WILLEM JACOBUS KARDINAAL EIJK

door de genade van God en de gunst van de Apostolische Stoel
Aartsbisschop van Utrecht

Gezien het feit

dat het bestuur van de R.-K. Parochie H. Kruis te Raalte, Haarle en omgeving (hierna te noemen: het parochiebestuur) middels brieven d.d. 24 oktober 2023 aan ondergetekende een met redenen omkleed verzoek heeft voorgelegd om de H. Sebastianuskerk, gelegen aan de Kerkweg 3 te Haarle, aan de goddelijke eredienst te onttrekken;

Overwegende

dat in de 14^e eeuw de marke Haarle onderhorig was aan de kerk van Sint-Sebastianus in Hellendoorn en dat deze verbondenheid met Hellendoorn bleef bestaan tot de Reformatie, waartoe Hellendoorn in 1597 overging, terwijl de meerderheid van de bevolking van Haarle katholiek bleef;

dat in de 17^e eeuw in Haarle de Eucharistie gevierd werd in boerderijen en schuren door rondtrekkende geestelijken;

dat omstreeks 1700 apostolisch vicaris Petrus Codde de statie Haarle oprichtte en dat de statie een eigen pastoor had en gebruik maakte van een kerkschuur;

dat vanaf 1786 pogingen werden gedaan om een nieuwe kerk op te richten;

dat in 1817 de kerk van Haarle een nieuw orgel kreeg en beschikte over een toren waarin twee klokken geplaatst werden;

dat in 1857 met een rijkssubsidie een zogeheten waterstaatskerk kon worden gebouwd, volgens ontwerp van de Zwolse architect Van Roosmalen in neogotische stijl en dat deze op 15 november 1857 gewijd werd;

dat in 1915 in Haarle door bijdragen van parochianen en een gift van J.W. baron van Voorst tot Voorst begonnen kon worden met de bouw van een nieuwe H. Sebastianuskerk, een kruiskerk met brede transeptarmen naar ontwerp van architect Wolter ter Riele Gzn.;

dat de toenmalige H. Sebastianuskerk op 16 mei 1916 gewijd werd door de toenmalige aartsbisschop van Utrecht mgr. Van de Wetering;

dat in 1916 parochianen aan deze kerk een kruisweg schonken en dat deze kerk in 1918 gebrandschilderde ramen kreeg, in 1922 een doopvont en dat in 1923 twee luidklokken uit 1817 vervangen werden door drie nieuwe klokken;

dat wegens bouwvalligheid van de H. Sebastianuskerk en omdat de kerk uit 1915 te klein bevonden werd, besloten werd een nieuwe kerk te bouwen achter de oude en dat op Palmzondag 1963 de eerste steen gelegd werd van de nieuwe kerk, een moderne zaalkerk met schilddak volgens ontwerp van architect J.H. Sluijmer, en dat op 19 maart 1964 de nieuwe kerk gewijd werd door kardinaal Alfrink;

dat het orgel dat in 1950 in de oude H. Sebastianuskerk geplaatst was, in 1964 werd overgeplaatst naar de nieuwe H. Sebastianuskerk en dat in hetzelfde jaar de oude H. Sebastianuskerk gesloopt werd;

dat na 1990 zich de behoefte tot samenwerking van parochies deed gevoelen en dat vanaf 1994 de parochie van Haarle intensief samenwerkte met de toenmalige parochies van Mariënheem en Luttenberg waarbij aanvankelijk elke parochie nog over een eigen pastoor beschikte en er later één pastoor was voor de drie parochies;

dat zich de behoefte deed gevoelen tot verdergaande samenwerking van parochies en dat daartoe op 1 januari 2006 het parochieverband De Hoeksteen Zuid Oost Salland werd opgericht dat naast de parochies van Haarle, Mariënheem en Luttenberg ook de parochies van Broekland, Heeten, Nieuw Heeten-Holten en de beide parochies van Raalte omvatte;

dat op 1 januari 2010 de parochies van het parochieverband De Hoeksteen Zuid Oost Salland, namelijk Broekland, Haarle, Heeten, Holten, Luttenberg, Mariënheem, Nieuw Heeten-Holten en de beide parochies van Raalte door een besluit van ondergetekende samengevoegd zijn tot de parochie H. Kruis te Raalte en omgeving;

dat de geloofsgemeenschap van Haarle sinds 2014 over haar toekomst en die van de H. Sebastianuskerk te Haarle aan het nadenken was en dat een werkgroep zich gedurende drie jaar bezig gehouden heeft met een aantal toekomstscenario's voor de kerk en haar omgeving, waaronder een plan voor woningbouw in de bestaande kerk en op een naastgelegen locatie, maar dat scenario's na 2017 niet verder geconcretiseerd werden, aangezien er destijds geen beoogde termijn was voor de onttrekking van de H. Sebastianuskerk aan de goddelijke eredienst;

Voorts overwegende

dat het parochiebestuur en het pastoraal team zich beraden hebben op het parochieel beleid en dit verwoord hebben in de "Notitie Parochie 2025 Heilig Kruis" die is vastgesteld in november 2020;

dat volgens de "Notitie Parochie 2025 Heilig Kruis" d.d. november 2020 in de gehele parochie het kerkbezoek in de periode 2004 – 2018 met ongeveer 2/3^e gedaald is van ongeveer 3150 kerkgangers per zondag naar ongeveer 1050 kerkgangers en dat het aantal doopsels in dezelfde periode gedaald is van ongeveer 250 naar 70 per jaar en het aantal kerkelijke huwelijksluitingen in die periode van ruim 40 gedaald is naar 2;

dat het aantal doopsels in de gehele H. Kruisparochie sindsdien verder gedaald is en dat er in 2020 en 2021 gemiddeld 25 dopelingen per jaar waren;

dat in 2015 en 2016 het aantal eerste heilige communies in de gehele H. Kruisparochie gemiddeld 175 per jaar bedroeg en gedaald is tot 110 in 2021;

dat in 2015 en 2016 het aantal vormsels in de H. Kruisparochie gemiddeld 210 per jaar bedroeg en in gedaald is tot ongeveer 45 in 2021;

dat het aantal pastorale beroepskrachten in de H. Kruisparochie daalde van 7 fte. in 2010 naar 2,1 fte. in 2020;

dat het parochiebestuur en het pastoraal team in de “Notitie Parochie 2025 Heilig Kruis” constateren dat de meeste kerkgebouwen van de parochie te groot geworden zijn voor de reguliere vieringen en te kostbaar om ze nog vele jaren in stand te houden;

dat in de H. Sebastianuskerk te Haarle in 2010 gemiddeld ongeveer 310 personen op zondag ter kerke gingen en in 2022 gemiddeld ongeveer 45 personen;

dat in de H. Sebastianuskerk te Haarle in 2010 9 kinderen gedoopt werden en in 2022 4 kinderen;

dat in de jaren 2015-2016 gemiddeld 20 kinderen de eerste heilige communie ontvingen in de H. Sebastianuskerk te Haarle en in 2021 en 2022 gemiddeld ongeveer 12 kinderen;

dat er in de jaren 2015-2016 gemiddeld 34 vormelingen waren in Haarle en in 2021 en 2022 gemiddeld 2;

dat er in de periode 2015 – 2022 geen enkel kerkelijk huwelijk gesloten is in Haarle;

dat het aantal koorleden in Haarle teruggelopen is van 80 in 2015 naar 18 in 2022;

dat er tot en met 2021 eens per twee weken in Haarle een liturgische viering op zondag plaats vond en in 2022 eens per maand en dat sinds 2023 de liturgie van de zondag niet meer in de H. Sebastianuskerk in Haarle gevierd wordt;

Voorts overwegende

dat in november 2019 het parochiebestuur het voornemen om in de parochie H. Kruis op termijn te komen tot één parochiekerk, de basiliek van de H. Kruisverheffing te Raalte, medegedeeld heeft aan de locatieraden en pastoraatgroepen;

dat het parochiebestuur in vergadering op 16 januari 2020 het besluit heeft genomen om in de parochie H. Kruis op termijn te komen tot één parochiekerk, namelijk de basiliek van de H. Kruisverheffing te Raalte en daarnaast te streven naar een katholieke presentie in de dorpen rond Raalte, zonder zondagse eredienst ter plaatse;

dat als redenen voor dit besluit onder meer genoemd werden de teruggang in het kerkbezoek en in het aantal vrijwilligers, de afnemende capaciteit van het pastoraal team en de afnemende financiële middelen;

dat het parochiebestuur na een kleine bijstelling het besluit op 2 juli 2020 formeel aan de coördinatoren van de locaties meegedeeld heeft;

dat op 9 september 2020 een informatiebijeenkomst gehouden is voor de parochianen van Haarle om de voorgenomen besluiten tot onttrekking aan de goddelijke eredienst en het vervreemden van de H. Sebastianuskerk toe te lichten en dat daarbij onder meer informatie verstrekt werd over de sterke terugloop van de kerkgang en de teruglopende deelname aan de sacramenten in Haarle en verteld werd welke vorm van pastorale presentie het parochiebestuur voor ogen staat voor de tijd na de onttrekking van de H. Sebastianuskerk aan de goddelijke eredienst, namelijk een maandelijkse viering doordeweeks, verbonden met een gezamenlijke lunch, bijeenkomsten rond geloof en spiritualiteit en gebedsbijeenkomsten in de sterke tijden van het liturgisch jaar en met Allerzielen;

dat op 18 oktober 2023 een hoorzitting plaatsvond, die bezocht werd door leden van het parochiebestuur en van het pastoraal team en van het locatieoverleg en door 47 andere parochianen en dat de parochianen in de gelegenheid gesteld zijn te reageren op en vragen te stellen bij het voorgenomen besluit tot onttrekking van de H. Sebastianuskerk aan de goddelijke eredienst;

dat een parochiaan tijdens de hoorzitting zijn zorgen uitte over de communicatie van de parochie in dezen, dat echter de pastoor erop wees dat over de onttrekking aan de eredienst van de H. Sebastianuskerk in meerdere bladen artikelen gepubliceerd is en dat de aankondiging van de hoorzitting zo breed mogelijk gepubliceerd is;

dat een andere parochiaan ervoor pleitte dat parochianen inspraak krijgen bij de herbestemming van kostbare en historische inventarisstukken van de H. Sebastianuskerk, dat echter de pastoor antwoordde dat met het historisch erfgoed uit de H. Sebastianuskerk zorgvuldig omgegaan zal worden en dat dit toebehoort aan de gehele parochie;

dat het parochiebestuur liet weten dat veel katholieke gelovigen te Haarle ondanks de pijn van het sluiten van een dierbaar kerkgebouw en ondanks zorgen om de toekomst van de locatie Haarle begrip hebben voor de onttrekking aan de goddelijke eredienst van de H. Sebastianuskerk;

dat de laatste Eucharistieviering in de H. Sebastianuskerk gepland is op 21 januari 2024;

dat de sacramentenvorbereiding voor alle locaties van de Parochie H. Kruis sinds enkele jaren gezamenlijk is en plaatsvindt in Raalte en dat daar veel – met name diaconale – activiteiten voor de gehele parochie Heilig Kruis worden georganiseerd en dat daardoor steeds meer aansluiting en verbinding ontstaat tussen parochianen uit de diverse locaties van de parochie;

dat de H. Sebastianuskerk op 9,6 kilometer afstand van de basiliek van de H. Kruisverheffing te Raalte ligt en dat bovendien twee kerken van de naburige Sint Marcellinusparochie, namelijk de St. Antonius van Paduakerk te Nijverdal en de H. Sebastianuskerk te Hellendoorn, zich op een afstand van ongeveer 6 kilometer van Haarle bevinden;

dat voor parochianen uit Haarle die aan de zondagse eucharistievieringen in Raalte willen deelnemen, vervoer wordt geregeld vanuit Haarle;

dat een klein aantal parochianen uit Haarle soms ter kerke gaat in de St. Antonius van Paduakerk te Nijverdal en in de H. Sebastianuskerk te Hellendoorn;

dat het parochiebestuur tot overeenstemming is gekomen met de koper van de H. Sebastianuskerk en dat deze koper na de onttrekking van de kerk aan de goddelijke eredienst deze wil verbouwen tot appartementengebouw met op de begane grond een multifunctionele ruimte voor maatschappelijke doeleinden, die ook door de geloofsgemeenschap van Haarle gebruikt kan worden en dat aldus de aan de goddelijke eredienst onttrokken kerk een waardige herbestemming krijgt;

Voorts overwegende

dat de leden van de Priesterraad van het Aartsbisdom Utrecht op 8 januari 2024 zijn ingelicht over de pastorale situatie in de R.-K. Parochie H. Kruis te Raalte en omgeving in het algemeen en over die van de geloofsgemeenschap rond de H. Sebastianuskerk te Haarle in het bijzonder en zijn gehoord inzake het verzoek van het parochiebestuur aan ondergetekende om de H. Sebastianuskerk te Haarle aan de goddelijke eredienst te onttrekken en dat de leden van de Priesterraad van het Aartsbisdom Utrecht ondergetekende op 18 januari 2024 geadviseerd hebben om in te gaan op dit verzoek;

dat de voorbereiding van het onderhavige decreet blijkens bovenstaande overwegingen is geschied in overeenstemming met canon 1222, § 2 en canon 50 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983;

dat, gelet op het bovenstaande en op canon 1222, § 2 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983, sprake is van een ernstige reden die het raadzaam maakt dat de H. Sebastianuskerk te Haarle niet langer voor de goddelijke eredienst worden gebruikt;

Besluit

dat de H. Sebastianuskerk gelegen aan de Kerkweg 3 te Haarle, met ingang van 5 februari 2024 aan de goddelijke eredienst wordt onttrokken en

dat de in de H. Sebastianuskerk achterblijvende altaren, zowel vaste als verplaatsbare, geëxsacreerd zijn oftewel hun wijding of zegening verliezen (canon 1238, § 2 CIC/1983) met ingang van de datum waarop de H. Sebastianuskerk wordt onttrokken aan de goddelijke eredienst;

En gelast

dat de pastoor en de overige leden van het bestuur van de R.-K. Parochie H. Kruis er zorg voor dragen dat de nog in de H. Sebastianuskerk aanwezige kerkinventaris die eigendom is van de R.-K. Parochie H. Kruis tijdig veilig gesteld wordt;

dat herbestemming van de eventueel nog in de H. Sebastianuskerk aanwezige kerkinventaris met inachtneming van artikel 53 van het Algemeen Reglement voor het Bestuur van een Parochie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland dient plaats te vinden;

dat dit decreet ter kennis wordt gebracht van de parochianen van de R.-K. Parochie H. Kruis en overigens op de gebruikelijke wijze wordt bekendgemaakt.

Binnen de termijn van 10 nuttige dagen na betekening van dit decreet kan overeenkomstig canon 1734 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983 aan ondergetekende een verzoek om herroeping of verbetering van dit decreet gedaan worden.

Als datum van betekening van dit decreet bepaal ik 22 januari 2024.

Gegeven te Utrecht, 19 januari 2024

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk
Aartsbisschop van Utrecht

Drs. W.H. van den Dool, diaken
Kanselier Aartsbisdom

